

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.
Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.
— Telefon Nr. 47—82. —

.. .. APARE .. ..
sub direcția unui
comitet de redacție.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut 11
insertiuni după învoială.
Scrisori nefrancate se returnează

Relațiunile internaționale și parlamentul Ungariei.

În ședința din 14 I. c. Sâmbăta trecută, neașul maghiar, deputatul Visontai Soma, — (Weinberger-Smüle) — a îndreptat o interpelație strașnică către președintele conziliului de miniștri, în care protestează energic în contra amestecului austriacilor în afacerile, așanumite, interne, ale Ungariei.

Introducerea interpelației este, la drept vorbind, persifiarea parlamentului din Austria, voind a-l batjocori prin poentarea cvalificativului, că ar fi un „parlament al poporului“, de care sunt mândri, peste măsură, cetățenii Austriei, cei-ce gemeau, numai ieri-alaltăieri în lanțurile unui „Poli-zeistaat“.

Sărmanul Smüle, nu vede pădurea de lemne. Adecă se face a nu le vedea.

Mai înainte de toate trebuie susținută „grandomania“ politică.

Libertatea politică, constituționalismul adevărat, a izvorit, și pentru popoarele Austriei, în Ungaria.

Că în Ungaria, ce sunt și cum se respectează libertățile politice, ce însemnează constituționalismul: știm și simțim cu toții.

E cea mai mare ironie, când cineva cutează a face critică, stând pe platforma aceasta de luptă politică.

Libertăți politice, și viață constituțională în Ungaria!

Risum teneatis, amici!

Dar trecem peste autosugestiunile acestea ale jidanului, care se cocotează de avocatul apărător al politiceii compromise din Ungaria. Știe el, pe a cui seamă le face. Alianța izraelită universală îi va fi recunoscutoare. Asta însă nu se vede, la lumina soarelui. Trebuie să ai lumină electrică, se pătrunzi în saloanele tainice ale Alianței, ca să poți pricepe anumite tendențe politice.

Deocamdată numai recunoștința dlui Wekerle se arată pe față.

După ce dl Visontai execută „parlamentul poporului“ din Austria, îi face imputarea gravă, că se ocupă cu afacerile interne ale Ungariei.

Firește, asta-i durerea cea mare!

Cum cutează deputații din parlamentul Austriei a-și ridica vocea în cauza naționalităților din Ungaria?

Și încă pe nedreptul! Adecă nu e drept, nimic, absolut nimic, din ceea ce formează obiect de plângere, de reclamei nesfârșite, din partea popoarelor nemaghiare!

Pănadea, Cernova, alegerile dietale, ultimele alegeri pentru congregațiunile comitatense, împărțirea congruei, procesele de presă, legea școlară apponyiană, toate acestea sunt nimica, sunt fleacuri înaintea domnului Visontai, și înaintea consoților sei de principii.

Cutează a spune în plin parlament, că în veacul al douăzecilea nu se mai poate închide nici o țară cu ziduri, nu se poate împrejmuji cu păreți chinezi: ar aștepta însă, are drept să pretindă, ca critica, ce se face, să fie dreaptă, să corăspundă adevărului, să nu se aducă înainte lucruri neadevărate.

Vorbe, și iar vorbe!

Va să zică, faptele mai sus înșirate, nu sunt fapte, cari s'au întâmplat într-adevăr, nu sunt adevăruri.

Și mai ales moțiunea propusă în parlamentul Austriei, ca guvernul de acolo se intervină, ca legea naționalităților să fie aplicată, în Ungaria, dacă lege este.

Asta nu se poate tolera! Asta i ingerință în afacerile interne ale țării.

Respectarea legilor sancționate, nu poate se fie obiectul de preocupare al unui parlament străin!

Așa se produce o atmosferă politică, plină de un amestec între idei juste și injuste, admise și neadmise, drepte și nedrepte.

Pentru-că e drept, just și adevărat, în teză generală, că un stat n'are să se amestece în afacerile interne ale altui stat.

În teză generală.

Când însă viața și existența unui popor, drepturile mari ale omenimei, sunt în chestie, nu mai sunt hotară între țări și țări, și nu numai că nu sunt oprite parlamentele străine de a face o critică justă, ci ele sunt obligate a-și ridica cuvântul, și a lua în apărare viața și drepturile popoarelor oprimate.

Să nu fie cu supărare, dlor șovinști!

Nu ne putem ascunde sub manta, că nu se cuvine a se amesteca în afacerile interne, și apoi sub scutul

acestui principiu, se vătămăm interesele mari ale popoarelor.

Când aceste interese coincid cu interesele mari ale omenimei, atunci e dreptul și datorința prietinelor libertăților publice, să-și ridice cuvântul de apărare, să protesteze în contra violării lor, în contra asupritorilor, și se pretindă restabilirea vieții de drept, domnia legilor, și respectul libertăților constituționale.

Acestea să le ia la cunoștință și dl Visontai, precum și dl Wekerle!

Bombe la adresa Ungariei. În ședința Reichsrath-ului vienez dela 16 c. atât președintele cât mai mulți deputați au aruncat în aplauzele generale ale Camerei bombe atât de distrugătoare, încât împotriva lor nu va putea rezista nici un cap, fie el al oricărui Apponyi, sau chiar al ministrului-președinte Wekerle.

Deputatul Nemeș (creștin-social) fulgeră la adresa guvernului ungueresc niște atacuri, foarte îndreptățite de altcum, cari nu sunt mai pe jos decât categoricele afirmațiuni ale lui Björnson. Iată între altele cum se exprimă Nemeș în parlamentul aliaților Ungariei:

„Dacă se susține în Ungaria, că social-democrații sunt numai reprezentanții unor instincte brute, nu pot decât să declar, că nu există ceva mai brut decât procedura autorităților maghiare față de naționalități și special față de muncitorimea din Ungaria, care nu aparține gentrylor și exploataților maghiari.

„Dacă există ceva de criticat, atunci sistemul barbar și neuman al politiceii maghiare este cel dintâiu“.

Ce să mai adăugăm noi la astfel de reflexiuni, cari din nenorocire pentru noi naționalitățile nemaghiare din Ungaria exprimă un adevăr atât de crud!

Iată deci cazul, exprimat și în articolul nostru prim, când amestecul unei țări este îndreptățit, obligatoriu chiar în afacerile noastre interne. Pentru-că fără intervenția aceasta umană, noi naționalitățile nemaghiare am fi luate în sulita gendarmilor, până atunci, până-când nu vom striga alătura cu ovreii: Eghen, en magiar vágyom!

Supărarea Ungariei în acest caz n'are nici o noimă, pentru-că Austria ori altă țară poate în ori-ce moment să ridice indexul la nasul guvernului ungueresc și să i-l lovească chiar, pe când Ungaria trebuie să tacă, tăcerea peștelui, până când nu va apuca și ea pe potecile curate ale umanitarizmului.

La noi și în Austria. În urma gravaminelor și protestelor ridicate de ruteni împotriva parțialității autorităților, contele Potocki, guvernorul Galiciei, a adresat o circulară tuturor prefecților, îndrumându-i „cu toată stăruința, să poarte grijă ca funcționarii administrativi să procedeze întotdeauna obiectiv față cu cetățenii de naționalitate rutenă și să nu dea ansă și prilej ca aceștia să poată ridica învinuirea parțialității și șicanelor“. Guvernorul stăruie în circulara aceasta asupra violării datoriei ce constituie parțialitatea și lipsa de bunăvoință a autorităților față cu cetățenii ruteni.

La noi?...

Convocarea delegațiilor. „Monitorul oficial» publică trei autografe preînalte (unul adresat ministrului de externe baronul Aehrenthal, celelalte două miniștrilor-președinți baronul Beck și Wekerle), prin care delegațiile sunt convocate la Viena, pe ziua de 20 Decembrie.

Azi seara, partidul independist precum și celelalte partide, vor ține conferențe pentru stabilirea candidaților în delegație. În jurul președinției se va da o luptă inversunată, căci numărul candidaților s'a urcat la patru: înafară de Hoitsy și Batthyányi, mai candidează și Holló și Barabás.

Criza croată. Se pare că guvernul s'a hotărât în cele din urmă să-l abandoneze pe banul Rakodczay, care timp de 6 luni de când e ban n'a știut să înduplece un singur politician croat să stea cu el de vorbă.

Urmașul lui Rakodczay ar fi să fie baronul Rauch, membru al partidului național, care de câteva zile e în Budapesta și eri după amiază a fost primit în audiență de către președintele consiliului de miniștri Wekerle. Rauch ar avea să conducă și alegerile ce se vor publica pe la începutul lui Februarie.

Comunicatele oficiale, firește, scriu, că

audiența lui Rauch a avut numai caracter informativ; cu toate acestea în cercurile politice se menține știrea, că la această audiență a fost vorba de înlocuirea banului Rakodczay. Se afirmă chiar cu multă pozitivitate, că baronul Rauch i-ar fi prezentat lui Wekerle și două planuri de aplanare a conflictului maghiarocroat.

Hotărâre definitivă nu s'a adus încă în nici o privință.

Nou comite suprem. Majestatea Sa l-a numit pe Döry Pál, vicecomitele comitatului Tolna, — comite-suprem al comitatului Bichiș. Monitorul oficial de azi publică numirea aceasta.

Mandate fără stăpân. Deputatul cercului electoral Csikszereda, Györgypál Domokos a fost ales procuror al comitatului Ciuc. Ajungând astfel în incompatibilitate, va abdice de mandatul de deputat. Secretarul de stat Désy Zoltán, deputat ales în cercul Ghernesig, se zice că-și va da și el demisia. — Cercul Moravița va ajunge și el în vacanță, căci actualul deputat baronul Stoianovich va fi numit comite-suprem al comitatului Timiș.

Dintre aceste trei cercuri, Moravița are majoritate românească; în celelalte două cercuri românii sunt în minoritate, (în cercul Csikszereda în minoritate disparentă).

ROMÂNIA.

Înțelegerea partidelor în chestia izlazurilor.

Săptămâna trecută a început rău, fără nici un semn de pace. Pe de o parte marii proprietari declarau, că cu prezentarea la rege a moțiunii, votate în adunarea dela Dacia, misiunea lor e terminată și de acuma va intra în luptă partidul conservator. Pe de altă parte închiderea bruscă a discuțiunii asupra răspunsului la Mesagiul re-

gal, era socotită ca o măsură să îndârjiască și mai mult pe conservatori.

Opoziția conservatoare a și protestat prin dl Marghiloman împotriva acestei închideri a discuțiunii, ear prin presă au combătut-o cu multă vehemență, considerându-o ca un semn de slăbiciune a guvernului.

Astfel, că la depunerea proiectului asupra învoielilor agricole spiritele erau cuprinse de un curent războinic, pregătindu-se chiar o întrunire publică.

Toți se gândeau la luptă, singur numai M. Sa Regele era apostolul păcii între partide ca noile reforme să fie alcătuite prin concursul ambelor partide. M. Sa Regele și a exprimat această dorință cu toată ocazia: și-a exprimat-o în Mesajul de deschidere, a repetat-o comisiunii ce i-a prezentat răspunsul Camerei la Mesaj; a repetat-o în toate audiențele acordate singuraticilor fruntași, a repetat-o și legațiunii marilor proprietari, pe care de altfel a asigurat-o, că dreptul de proprietate nu se va știrbi.

În timpul acesta la Cameră s'a început, în secțiuni discuțiunea asupra învoielilor agricole, ear la Senat discuțiunea asupra răspunsului la Mesajul Tronului.

Conservatorii în prima ședință au început lupta, dar chiar acest început de luptă a fost și începutul armistițiului.

Una din dispozițiile cele mai combătute din proiectul învoielilor este cea referitor la pășuni. În prima ședință a secțiunii II. dl Take Ionescu, a și combătut dispozițiile legii referitor la pășuni.

Dl Ionel Brătianu în urma vorbirii dlui Ionescu a declarat, că e gata a șterge sancțiunea obligațiunii proprietarilor de a da teren pentru pășuni, dar partidul conservator să se oblige că va influența pe lângă partizanii săi să dea terenul necesar izlazului comunal. Dl Take Ionescu și Nicu Filipescu s'au declarat mulțumiți cu aceasta concesione, fără se angajeze însă partidul. În urma acestor declarațiuni s'au suspendat discuțiile în secțiunile Camerei, ear Joi au început tratările. În urma propunerii dlui P. Carp s'a ales o comisiune de 6 mem-

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA“.

„Der Haiduk“.

În editura librăriei W. Wunderling din Regensburg (Bavaria) a apărut zilele acestea un roman al cărui subiect e scos din viața țăranilor români de dincolo. 1).

Eroul romanului e vestitul haiduc din Oltenia (Romanați) Iancu Jianu, pe care autorul îl face fiu de boier. Isprăvile acestui haiduc, dragostea lui pentru țărani, pentru câmpia românească și pădurile românești, ura lui neîmpăcată față de greci și Domnii fanarioți, — dragostea lui pentru o fată pe care o răpește un grec și pe care n'o revede decât moartă, răzbunarea lui cumplită dar dreaptă, o a doua dragoste cu o cârciumărită pe care o părăsește și care din răzbunare îl trădează puterii și în urmă o a treia dragoste, ideală, poetică, care îl scapă dela spânzurătoare — cam acesta ar fi cuprinsul acestui roman.

E scris cu multă căldură, din el transpiră o sinceră dragoste pentru țărani, pentru țară, pentru păduri și doine, o cunoștință

temeinică a vieții țăranului românesc și a istoriei principatelor române.

Romanul acesta are câteva pagini poetice de toată frumusețea. Nu relevăm de cât două: scena când fugarul Iancu Jianu ajunge într'o peșteră și intră în vorbă cu eremitul Dumitru despre — Horia!

A doua pagină e însuși sfârșitul romanului: căsătoria romantică între Sultana Galașescu și Iancu Jianu. Aceste două pagini le vom reproduce în întregime.

Autorul romanului se ascunde în dosul unui pseudonim Bucura Dumbrava. În aceeași editură au mai apărut câteva opere de Carmen Sylva: Geflüsterte Worte, Es klopft, Unter der Blume, In der Lunke, Rheintochters Donaufahrt....

Imprejurarea aceasta precum și numele Bucura Dumbrava (Bucura, bucurie, cântec — Carmen, Dumbrava, dumbravă, pădure — Sylva) par a ne indica și numele adevărat al autorului.

«Scăpat din ocne, Iancu Jianu ajunsese în peștera din prăpastia Oltețului.

Luna plină își revărsa lumina palidă a-

supra prăpastiei în care ședea, pe o piatră înaintea peșterii, Iancu Jianu.

Eremitul făcu cea ce nu făcuse nici odată până acuma, se așeză lângă oaspele său și amândoi priviau acuma, în tăcere, la riul ce șerpua la picioarele lor.

În urmă zise părintele Damaschin: «Vrei să-ți liberezi poporul?».

Haiducul simți fiori reci și calzi, apoi deodată cu ochii în văpaie, îi puse întreba: «Știi tu cum se face lucrul acesta?».

Bătrânul dădu încet din cap. «Eu nu!». Apoi își ridică mâna cu un gest serbătoresc: «Cine-va a știut-o însă, unul de dincolo dela noi, unul — acuma's 30 de ani.

— Cine a fost omul acela?

Părintele Damaschin se îndreptă și strigă apoi în noapte, în murmurul apelor: «Horia!».

Numele acesta n'a trezit în memoria lui Jianu decât un răsunet slab; i se părea numai că l-a auzit odată. Respectul, însă, cu care părintele Damaschin pronunțase numele acesta — cași când ar fi voit să conjure un spirit puternic — îl făcu să asculte cu atenție. Nu-și mai luă ochii dela fața luminată a eremitului; îi era teamă,

brii, compusă din domnii: Costinescu, I. Brătianu, Juvara, Marghiloman, Take Ionescu și Nicu Filipescu cu scopul de a redacta dispozițiile referitoare la izlazuri în conformitate cu vederile ambelor partide.

Delegații partidelor au avut mai multe consfătuiri atât între sine cât și cu șefii lor.

După discuțiuni îndelungate, Sâmbătă seara s'a ajuns la următorul acord:

Proprietarii, până la 1 Martie viitor vor vinde comunelor terenul necesar pentru izlaz-pășune.

Intinderea izlazului va fi în proporție cu numărul vitelor din comună, stabilindu-se un hectar pentru patru vite, fără ca izlazul să ocupe mai mult decât o optime din moșie.

Plata se va face în bani și va fi garantată de stat, având comunele libertatea de a plăti prețul cumpărării în termen de 12 ani. Până la achitare, comunele vor plăti drept arendă 6 procente din prețul de cumpărare.

Acest acord între partide a făcut o bună impresie asupra tuturor, deși cuprinde numai dispozițiile în chestiunea pășunatului. Celelalte dispoziții, ale proiectului de învoeli agricole, cari nemulțumesc pe conservatori, vor fi combătute în parlament.

Slăvescu.

Scandalul din Camera vieneză.

Bătăie între Ruteni și Creștini-sociali. Președintele Weisskirchner atacă pe Wekerle.

(Corespondență particulară).

Viena, 16 Decembrie.

Ședința de astăzi a Reichsrathului austriac aproape la începutul ei a prezentat tabloul unor scene atât de violente și de inspăimântătoare, încât se credea într'un moment, că luptele acestea desperate nu se vor încheia decât secerând victime atât de la parte cât și de alta. Pentru prima dată parlamentul vienez ales în baza su-

fragiului universal ni-s'a înfățișat înaintea ochilor, ca un adevărat orcan în care se frământau drepturile naționalităților, pentru ca după liniștirea acestui uragan să iasă și ele la ivială curate și respectate.

Deputații ruteni, nu puteau uita desigur nedreptatea ce s'a făcut studenților ruteni la universitatea din Lemberg, când interzicându-li-se depunerea jurământului în limba latină, și producându-se desordini, aceștia au fost depuși în închisoare și ținuți timp îndelungat, până când s'au văzut siliți să ia refugiu la greva prin foame. Nu puteau uita desigur suferința fraților lor, a unei generații tinere în plină desvoltare, care de bună voie se supuse unor adevărate chinuri pentru salvarea drepturilor, ce i se compet.

Și pentru a-și manifesta această indignare pe care trecutul apropiat n'a putut-o șterge din inima lor, au luat hotărârea să împiedice activitatea parlamentului pentru a-și crea ei în modul acesta o satisfacție indirectă.

Procedura nu li-a reușit, ba ce e mai mult înșiși șefii clubului rutean s'au văzut nevoiți a desaproba violențele întreprinse de unii din membrii acestui club și a descalifica pe față astfel de atacuri.

Ori cât de nobil ar fi fost începutul acestei lupte — obstrucția produsă de sentimente de pur naționalism, — modul cum a fost operată și sfârșitul ei, care denotă lipsa totală de consolidare a grupului rutean, precum și refuzul de identificare a voinței și atitudinii membrilor acestui grup, au aruncat o lumină atât de sarbădă asupra lui, încât multă vreme el se va vedea necesitat să renunțe la ori-ce acțiune mai intensivă, pentru a scăpa de o judecată mai aspră a opiniei publice.

Inceputul ședinței.—Weiskirchner contra lui Wekerle.

În articolul de fond din numărul nostru de astăzi ne ocupăm mai pe larg de interpelația deputatului Visontai și de răspunsul lui Wekerle la această interpelație, care a și fost motivul de atac al președintelui Reichsrathului la adresa premierului Ungariei.

Dăm aci declarația președintelui Weisskirchner din ședința de ieri, cu care corespondentul din Viena a binevoit a ne servi:

— S'o recuceriască? — stăruia Jianu. — De unde știa că e a lui, a voastră, a poporului român?».

Damaschin își întoarse fața albă spre el, și dacă în singurătatea lungă trăsăturile feței nu s'ar fi împietrit, ca stâncile din jur, poate ar fi zimbit, cu indulgență și mândrie, în același timp.

«De unde o știa? — repeți Damaschin gânditor. — De unde știe cerbul că pădurea e a lui? Peștele de unde știe că apa e țara lui?».

Iancu îl prinse pe Damaschin de umere.

«Voi țaranii, voi iobagii, voi ați avut gândul acesta? Voi robii ați fost în stare să voiți un lucru ca acesta? Singuri? Fără ajutor?»

— Singuri-singurei! — îi răspunse Damaschin. — Noi țaranii împotriva nobililor și a autorităților!».

Haiducul își frământa fruntea cu pumnii și gemea.

«Dumnezeule din cer! — Vorbește mai pe șleau! Ce-a făcut Horia al vostru?»

— De patru ori a fost la împăratul.

— La împăratul?

(Va urmă.)

„Răspunzând unei interpelații dela 14 c., ministrul președinte al Ungariei, dr. Wekerle, a întrebuințat niște cuvinte, cari nu pot fi trecute sub tăcere. (Aprobări violente la creștini sociali, la cehi și la mai multe partide). Țin să declar, că președintele parlamentului austriac se abține dela orice amestec în afacerile interne ale Ungariei, pretinde însă ca și din partea acesteia să se observe aceeași tactică față de noi. (Noui aprobări).

Întru cât privește observațiile critice ale ministrului Wekerle, nu pot decât să mă refer la observația făcută de vice-președintele Camerei ungare din acest incident.

Iată această declarație:

„Procedura președintelui nostru nu poate fi supusă nici unei critici, cu atât mai puțin aceea a unui președinte străin!”

Din această declarație puteți vedea, cât de puțin îndreptățită a fost critica dlui ministru Wekerle.

Mă opun deci împotriva ori-cărui amestec (aprobări) în afacerile interne ale Austriei și mă simt dator a-l desaproba.

În atitudinea corespunzătoare față de datorințele noastre reciproce și în îndeplinirea corectă a acestor datorințe zace — după părerea mea — cea mai bună garanție a viitorului. (Aprobări nesfârșite și aplauze din partea socialilor creștini).

Provocarea scandalului.— Lupte violente. — Bătăi până la sânge.

După aceste comunicări ale președintelui, cari nu puțin vor ustura pe d-l președinte al consiliului Wekerle, tăindu-i din libertatea ce și-o aroga — ca șef al guvernului, — de a trece și peste Leitha o parte din îngâmfarea D-sale, se trece la ordinea de zi punându-se în discuție proiectul transacției.

Rutenii în semn de obstrucție anunță nu mai puțin decât 101 de interpelații, cerând citirea lor verbală. Președintele declară, că deoarece-ce la ordinea zilei sunt chestiuni cu mult mai importante, va putea da curs interpelațiilor deputaților ruteni numai la sfârșitul ședinței.

A fost deajuns acest anunț, pentru a se începe scandalul.

Ruteanul Dr. Trilowski scoate din buzunar o fluierită și începe a sufla din răputeri, pentru a împiedeca în vorbirea lui pe deputatul Fink, care luase cuvântul. Cei-alți ruteni băteau cât puteau cu pumnul în bănci făcând un zgomot infernal. Deputatul Biczinski (rutean) lovește în masă cu atâta putere încât despică în țândări pupitrul și începe a arunca bucățile de scândură către masa prezidială. Una din aceste bucăți a lovit atât de tare pe deputatul Benkovics deasupra ochiului drept încât acesta căzu jos amețit.

El a fost luat în grabă de trei deputați medici și dus pe sus în farmacia camerei, unde a fost pansat.

Acest incident în loc de a domoli spiritele mai tare le-au iritat.

S'a încăerat o luptă piept la piept. Pumnii și palmele, loviturile cu picioarele curgeau ca într'o adevărată «Bauernrauferei». Deputatul Staruch se bătea cu scaunul cu deputatul Mayer. Deputatul Sigulinski, care voia să-i aplice lui Staruch o lovitură cu scaunul în cap e apucat de Petrycki și mușcat cu atâta îndârjire de mână, încât l'a făcut inofensiv.

În tumultul acesta grozav nu se vedeau decât lovituri de pumni, cravate și gulere rupte, haine sfîșișate și nu se auziau de cât huiduieli, injurături, gemete, urlete și scrișnituri din dinți.

Deasupra tuturor Baczinski opera la capetele creștinilor-sociali cu bucățile de scândură, până când n'a fost apucat de Prohaska care i-a sucit mâna, și l'a desarmat.

În timpul acesta deputatul Fink, care este și chestorul Camerei l'a luat pe Baczinski, care s'a supus ordinului și a părăsit incinta.

nu cumva să se adâncească din nou în tăcerea sa obișnuită. Ii puse mâna pe umăr: «Cine a fost Horia? Ce înseamnă numele acesta care nu-i trecut în calendar?»

— A fost omul tăcerii și al faptelor. Când cosia sau tăia lemne, cânta vechile noastre hore, de-aceea lumea îi zicea Horia. Numele lui adevărat era Ursu Nicola, de fel din Albac.

— Și ce-a făcut?

— A voit să scape poporul român de dincolo din iobăgie și a voit să recuceriască țara părinților noștri.

— A fost țaran?

— Da, a fost țaran!

— Și a voit să-i înfrângă pe boeri?

— Nobilii de dincolo nu's de neamul nostru; sunt unguri. Iar țaranii români erau iobagii lor».

Iancu Jianu se cutremură în toată ființa sa; ochii lui erau pironiți pe buzele eremitului, în vreme ce acesta părea a fi vorbit stâncilor.

«Și un iobag, un țaran a avut gândul să-și libereze poporul! — strigă Jianu — Și, cum ai zis, voia să recucerească țara.

— Da.

Restabilirea ordinii. — Continuarea şedinţei.

Scandalul a putut fi numai cu greu potolit, în urma intervenţiei câtor-va creştin-sociali mai pacinici şi a şefilor ruteni Romanzuk şi cavalerul Wassilko, cari s'au grăbit a-şi exprima regretele faţă de cele petrecute atât personal preşedintelui, cât şi în parlament.

După ora 4 au apărut în Cameră miniştrii Beck, Koritowski, Fiedler, Ebenhoch şi Peschka, a căror prezenţă a influenţat asupra restabilirii integrale a ordinii. De asemenea deputatul Benkovič, care se credea grav rănit a intrat în incintă şi a fost primit cu ovaţii.

Preşedintele urcând tribuna îşi exprimă regretul său pentru scenele acestea fără precedent, şi îndrumă pe membrii Camerii să se abţină dela astfel de violenţe, cari pătează reputaţia atât a corpului legiuitor, cât şi a ţării întregi în faţa opiniei publice generale.

Se continuă ordinea de zi dându-se cuvântul deputatului Fink (creştin-social), care votează contra proiectului transacţiunii.

Luarea în apărare a naţionalităţilor din Ungaria. Moştunea dep. Schillinger.

După Fink iau cuvântul şi alţi deputaţi cari înaintează mai multe proiecte de rezoluţiuni.

Între acestea amintim pe al deputatului Schillinger, care păşeşte cu energie în favorul naţionalităţilor oprimate din Ungaria.

Iată textul acestui proiect:

„Considerând prigonirile ce-au avut să le îndure în vremile din urmă naţionalităţile nemaghiare din Ungaria, Reichsrathul îi dă guvernului austriac îndrumarea ca folosindu-se de mijloacele ce-i stau la dispoziţie să atragă atenţia guvernului ungar cu care s'a încheiat transacţiunea, că interesele conlucrării roditoare a naţionalităţilor şi ale consolidării monarhiei pretind, ca legea raţionalităţilor dela 6 Septembrie 1868 să se execute în spiritul dreptăţii, al umanităţii şi al libertăţii depline“.

Cătră sfârşitul şedinţei preşedintele clubului rutean Romanzuk a cerut scuze Camerei, exprimându-şi regretul în numele întregului club pentru cele întâmplate.

Se zvoneşte că ruteanul Baczinski va depune mandatul.

BULETIN PARLAMENTAR

Şedinţa dela 17 Decembrie.

În culoare se discută viu cazul din Viena. Toţi deputaţii maghiari consimt în aceea, că «obraznicia aceasta nu trebuie lăsată fără răspuns». A-ţi auzit!, când şi parlamentele altor ţări nu mai pot privi stările dela noi, fără să-şi exprime indignarea, atunci mamelucii noştri zbiară ca din gură de şarpe.

Toate astea însă nu folosesc nimica, deoarece faptele mai recente dela noi (nu le mai amintesc, căci sunt prea bine cunoscute) sunt dovezile cele mai eclatante şi ori-cât ar zbiera patrioţii, părerile şi convingerile streinilor bazate pe fapte, nu se pot schimba. Şi că-şi exprimă indignarea faţă de guvern, pentru că nu execută legile existente, şi faţă de întreaga stare insuportabilă dela noi, e ceva natural. Credem,

că ori cât s'ar supăra patrioţii, dar bobârniaci de aceştia vor mai căpăta.

Guvernul — aşa se vorbeşte — încă va protesta energetic în contra celor întâmplate în Reichsrathul austriac, vrând prin aceasta să-şi mai câştige din popularitatea perdută.

A făcut senzaţie şi repăşirea unui deputat din partidul Kossuthist. Máthényi Ádám e «Kuruţul», care numai acuma a ajuns la convingerea, că partidul Kossuthist împreună cu conducătorul ş'a părăsit tot programul.

Ce să faci, timpurile se schimbă, oamenii se schimbă. Aşa stăm şi cu vestiţii Kossuthişti.

Şedinţa se deschide de preşedintele camerei Justh Gyula.

După verificarea procesului verbal al şedinţii trecute se trece la discuţia cvotei.

Deputaţi sunt puţini. Dintre naţionalişti: Vlad, Lucaciu, Oncu, Bella (slovac).

Primul orator e Penici Bogdan (croat). După vorbirea acestuia ia cuvântul fostul ministru Polonyi.

Mai întâi dă pe faţă cum s'a votat cvota de comisia respectivă. Explică lui Nagy Gy. şi-l convinge că socoteala cvotei făcută de el a fost greşită. Nagy Gy. spune că e din 1906, la ce Polonyi îi spune, că trebuie făcută deosebire între atunci şi acum. În 1906 nu era junctim între transacţie şi cvotă, azi e clarificată şi strămoarea politică accentuată de Birony A.

D-l Polonyi reflectând la hotărârea adusă eri în parlamentul din Viena, în chestia naţionalităţilor din Ungaria, a ridicat acuzele cele mai ordinare şi apostrofările obicnuite la adresa naţionalităţilor.

Deputaţii naţionalişti Oncu, Lucaciu, Vlad, au protestat energetic în contra insinuaţiilor calomnioase, şi părintele Luca-ciu a şi strigat cu o voce puternică: dela dl Polonyi nu vom învăţa patriotism.

La rostirea acestor vorbe sa născut o învălmăşcală de vorbe. Dintr'o parte zbiera Nagy Gy. însoţit de câţi-va gălăgioşi, din altă parte Markos şi alţi analfabeţi aruncau la adresa naţionalităţilor vorbe întrebuintate de cocşi.

După linişirea spiritelor, Polonyi a continuat atacând partidul Kossuthist. A spus cum se laudă Lueger cu starea asta în care a adus Ungaria şi partidul dela putere în frunte cu Kossuth F. fiul marelui Kossuth L. Spune, că azi fiul marelui bărbat din 48, a abzis de uniunea personală, a abzis de tot şi votează tot.

PRIBICEVICI (croat) ţine o vorbire frumoasă, care durează 1 oră şi jumătate. La sfârşit i-se fac ovaţii din partea Croaţilor.

Şedinţa se suspendă pe 10 minute.

După pauză ia cuvântul groful Bathányi T... Cere voe dela Cameră să se abată dela obiectul ce se discută. I-se dă. Explică patriotic de tot cazul din Viena. Declară cele întâmplate în Reichsrath de o infamie şi de un atentat îndreptat în contra statului maghiar. (Aplauze.) Protestează şi roagă guvernul să pască energetic.

WEKERLE spune, că guvernul va cere satisfacţie.

O VOCE: Infamie!

PREŞEDINTELE îl îndrumă la ordine. Declară, că dacă astfel de expresii se permit în parlamentul austriac, el nu va permite. El îşi face datoria ce i-se impune, ca preşedintele unui parlament.

WEKERLE continuă. Îi linişteşte pe patrioţii, cari se aprinseseră de vorbele înflăcărâte ale grofului şi le spune să stea pe pace, că guvernul va rezolva chestia asta aşa, ca patria să nu mai fie expusă.

SZAPPANOS îşi retrage propunerea, care voia s'o dea în chestia cvotei.

Urmează discuţia cvotei. Cuvântul îl ia Tuşcan (croat), care vorbeşte până la orele 3.

Şedinţa se ridică.

Şedinţa viitoare mâne la 10.

Cronica externă.

Din skupştina sârbească

În şedinţa de Sâmbătă a skupştinei tinerului radical loksimovič a adresat ministrului preşedinte Passiț întrebarea pentru ce studenţi montenegriini Bozovič şi Ghionovič au fost arestaţi de poliţia din Belgrad.

Fără să se primească din partea ministrului preşedinte răspuns, skupştina trece la ordinea zilei. Discuţia şi acum se învârteşte în jurul chestiei Novakovič. Deputatul radical Petșiț arată cu dreptul penal în mână, că fraţii Novakovič cu ocaziunea desordinelor din Belgrad au fost omoriţi mişeleşte din partea poliţiei. Crede, că ruşinea aceasta numai cu trântirea guvernului se poate şterge de pe onoarea ţării.

Ministrul afacerilor interne, Petrovič răspunzând, declară, că are cunoştinţă despre planul lui Milan Novakovič de a produce o revoluţie în Serbia. Planul acesta Novakovič ca redactor al ziarului «Za Otacinu» îl adusesese prin curieri speciali comunelor din jur. Ministrul regretă mult, că Novakovič este mort, pentru că astfel dreptatea este lipsită de un puternic argument.

Deputatul progresist Voia Marinkovič releva, ca ileală purtarea ministrului.

Ministrul declară, că în cursul desbaterei va mai servi cu desluşiri, deocamdată nu mai reflectează la nici un atac.

Naţionalistul Agatinovič constată, că faptul a fost greşit expus din parte oficială pentru a seduce atât poporul sârbesc, cât şi opinia publică a Europei. O atare crimă, de care s'a comis în temniţa Belgradului, numai în Turcia se mai întâmplă. Opoziţia a cerut să fie pedepsiţi autorii acestei crime. Cu asta şedinţa s'a ridicat.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ŞTIRILE ZILEI.

— Liga slovăcească din America. Fraţii slovaci, pe cari mizeria de-a-casă i-a mânat peste oceanul atlantic, nu uită de cei de-acasă. Ei nu se ceartă în noua lor patrie ci se pun pe muncă. Acum de curând au înfiinţat şi o liga al cărei scop e trezirea conştiinţei naţionale în poporul slovac. Liga şi-a şi început activitatea ţinând la 8 Decembrie o mare întrunire publică în Binghamton.

Şi Românii noştri din America? De câte ori ni se dă prilej să citim cele două ziare înduşmănite „Românul“ şi „America“, sufletul ni se umple de amar... Ceartă, ură, calomniare... iată ce ştiri ne aduc din depărtări...

— Moştenitorul de tron în Sviţera. Ziarul „Neue Freie Presse“ din Viena aduce ştirea că după anul nou, moştenitorul de tron, archiducele Francisc Ferdinand şi soţia sa vor călători la St. Moritz, în Sviţera, unde vor sta 4—6 săptămâni.

— Moartea reginei-văduve a Saxoniei. Văduva regelui saxon Albert, regina Karola a răposat în Dresda, în noaptea de Sâmbătă spre Duminecă. Regina-văduvă de timp mai îndelungat era bolnavă.

Răposata regină a fost fica principelui Gustav Wasa şi s'a născut în Viena, la 5 August 1833. — Imormântarea ei va avea loc Miercuri. Majestatea Sa va fi reprezentat la imormântare prin archiducele Carol.

— Procesul de calomnie al episcopului Drohobeczky. Episcopul croat Iuliu Drohobeczky, deputat delegat în Camera ungară, care a fost exclus din clubul deputaţilor fiindcă nu se supusesse hotărârilor clubului şi începuse tratative cu guvernul, a pornit pro-

ces de calumnie împotriva avocatului Anton Roit, care într-o scrisoare l-a numit trădător de patrie.

Sâmbătă era să se dezbată acest proces înaintea tribunalului din Agram, avocatul inculpatului a cerut însă amânarea procesului, deoarece martorii cari sunt în cea mai mare parte deputați, se află în Budapesta.

Tribunalul a împlinit cererea apărătorului și a amânat procesul.

— **Serbătorirea unui poet maghiar.** Duminecă s'a serbat în Budapesta jubileul de 40 ani de activitate literară al unuia dintre cei mai distinși poeți maghiari în viață Kiss József, redactorul revistei săptămânale „A Hét”, — cunoscut mai ales prin baladele sale cari se recitează în toată țara.

Serbătoarea a fost aranjată de societatea literară „Petőfi” în sala academiei de științe în prezența unui public numeros și distins.

— **Hoț — patriot.** Trankovich Ernő era calfă la un negustor croat din Carlovej, într-o zi a părăsit însă meseria aceasta, a părăsit și pe stăpânul său — luând cu sine și 6000 de coroane. Cu suma aceasta a venit în Ungaria unde s'a pus pe chefuri. — Chefurile aceste constisitoare au atras atenția poliției din Kaposvár care l-a arestat. Astfel s'a descoperit apoi și furtul. Intrebat de ce a furat, patriotul Trankovics a răspuns:

— Patriotismul mi-a dictat s'o fac. Stăpânul meu era un croat maghiarofob. Eu nu m'am putut răzbuna împotriva lui, decât furându-l...

Marele patriot a fost ținut și pe mai departe în arest.

— **Vifor mare.** De pretutindeni vin știri despre mare vifor pe mare. Astfel pe coastele sudice ale Angliei a bătuit Sâmbătă un mare vifor, care a nimicim cel mai mare vapor American. Dela țarm s'a observat primejdia în care se afla vaporul, au și fost trimisă câteva bărci de salvare, din cauza groaznicului uragan au fost nevoite să se întoarcă înapoi în port, lăsând vaporul în voia Domnului. S'a și înecat mai târziu, pierind în valuri întreg echipamentul, constatător din 17 matoși.

La gura râului Themse s'a întâmplat o catastrofă și mai mare: Un torpilor s'a scufundat, înecându-se și 7 matoși.

Afară de acestea au perit cu siguranță și alte multe vapoare, cari au fost surprinse de urgan în largul mării.

Mari pagube a cauzat viforul și în Franța, unde comunicația în mai multe locuri a fost formal întreruptă.

— **Björnson bolnav.** Din Roma se telegrafează cu datul de Duminecă următoarele: Conform unei știri a «Tribunei» (ziar italian în Roma) Björnsterne Björnson, celebrul scriitor norvegian, care nu de mult a sosit la Roma s'a îmbolnăvit de bronchită. Starea lui grație tratamentului medical s'a îmbunătățit mult, în urma timpului nefavorabil din zilele trecute însă starea marelui scriitor s'a întors înspre rău, așa că bolnavul nu poate părăsi deocamdată odaia.

— **Greva din Triest.** Din Triest sosește știrea că muncitorii de port au organizat Sâmbătă o manifestațiune, percurgând străzile și lămurind împotriva tovarășilor cari lucrau în port. Desordini nu s'a produs. De alt cum situațiunea este aceeași, de oarece patronii se înțeleg bine cu lucrătorii nemerici, cari au rupt solidaritatea.

— **Nou deputat socialist în Reichsratul austriac.** Eri s'a ținut alegerea de deputat în cercul Freistadt-Oderberg, ajuns în vacanță în urma retragerii fostului deputat Reger. A fost ales social-democratul Daszinsky cu 6246 de voturi, față cu creștin-socialul Bura, care a întrunit numai 2274 de voturi.

— **„Abzug Kossuth!”** Înainte cu câteva luni, când s'a deschis expoziția industrială din Cinci-Biserici la care a asistat și ministrul de comerț Kossuth, procurorul onorar al comitatului, Benkő Gyula a strigat la banchet: „Abzug Kossuth”.

Firește, numai decât s'a pornit împotriva lui cercetare disciplinară. Comisia însă l-a achitat. Comitele suprem a anunțat apel la ministrul de interne, care l-a osândit la dojană...

Kossuth, de-atunci doarme liniștit...

— **Coppée — în agonie.** Din Paris se telegrafiază că marele poet francez François Coppée, membru al academiei franceze, e în agonie. Moartea lui nu va întârzia mult.

— **Incendiu mare în Viena.** Eri noaptea târziu s'a aprins în Viena palatul ministerului apărării țării. Pompierii numai câtră diminează au fost în stare să stângă focul. — Paguba se urcă la mai multe zeci de mii. Documentele și hărțile au fost salvate.

— **Procesul Moltke-Harden.** Eri avea să se dezbată înaintea tribunalului corecțional din Berlin celebrul proces Moltke-Harden. Judecătoria de ocol îl achitase pe Harden, procuratura a primit însă ulterior să reprezinte acuza și astfel, cu infirmarea sentinței instanței prime, s'a ordonat dezbateri nouă înaintea tribunalului.

La orele 10 se adunaseră toți martorii citați, numai acuzatul Harden lipsia. Apărătorul lui, Kleinholz, anunță că Harden s'a îmbolnăvit grav și cere amânarea procesului pe câteva zile. Tribunalul hotărăște să se convingă despre gravitatea bolii, trimitând la locuința lui Harden un medic-legist, și pe vremea aceasta suspendă ședința.

Medicul-legist constată și el că Harden nu poate să se înfățișeze și tribunalul, în urmare, amână dezbateri pe Joi, 19 Decembrie.

— **Mșcarea populației în luna Octombrie.** Raportul biroului statistic central arată că în luna lui Octombrie populația țării s'a sporit cu 20.374 de suflete (Nașteri: 60.741, decese: 40.367); cununii au fost 14.326; cununii între creștini și evrei 49 (în 21 de cazuri mireasa a fost izraelită, în 28 de cazuri mirele); în luna aceasta 12.132 de cetățeni ungari au emigrat în America cu pașaport, 848 fără pașaport. — Numărul incendiilor a fost de 2.358, iar paguba aproape 10 milioane de coroane.

— **x Viitor de aur românimea are** dacă numai dela comercianți români va cumpăra.

Cereți preț-curent românesc dela comerciantul român F. A. Degan din Fiume (Postafiók No. 163) căci vi-l trimite gratis. În el se află toți articli pentru bucătărie: 1 kgr. cafea fină numai cu 1 fl. 20 cr., 1 kgr. Tea aromatică numai cu 3 fl. 25 cr., apoi Ciocoladă efină, Fructe sudice, etc., cu preț redus. Spesele de porto la 5 kgr. el le plătește. Într'un pachet trimite și mai multe mărunțisuri. Cine dorește a cumpăra efin și bine să grăbească. Toți câți au comandat au fost îndestulți!!!

ROMANUL „LUPTEI”

SEMNULE CELOR PATRU

de CONAN DOYLE. (18)

— Urmare —

«Firește, nu pot tăgădui că uneori ai ghicit adevărul! — îi răspuse la rândul său Athelney Iones. — Ciudat! Uși încuiate, cum mi s'a spus, juvaericele în preț de o jumătate milion dispărute! Și fercștrile?»

— Erau închise. Am zărit însă urme de pași pe părcan.

— Da? Dacă ferestrele erau, însă, închise, urmele nu pot să fie în legătură cu afacerea noastră, — de sine se înțelege. Poate l-a lovit pe omul nostru damb-laua; dar lipsesc juvaericele... Stai! am o teorie! Astfel de inspirații îmi vin din vreme în vreme. Eși pentru o clipă, domnule sergent, — și dă, domnule Scholto, iar prietenul d-tale poate rămânea... Ce zici, domnule Holmes, dl Scholto — o recunoaște și el — a fost eri seara la frate-său. Fratele-său a murit pe neașteptate, iar Scholto a luat comoara și s'a dus. Se potrivește?

— Iar mortul s'a sculat cu băgare de seamă și a încuiat ușa pe dinăuntru.

— Hâm, nu se potrivește! Trebuie să judecăm afacerea mai serios. Tadeu Scholto și frate-său au ajuns la ceartă. Frate-său e mort iar comoara a dispărut. Atâta e tot ce știm. De când l-a părăsit Tadeu, nimeni nu l-a mai văzut pe frate-său. Patul e neatins. Tadeu e într'o dispoziție agitată. Exteriorul lui — e, putem spune — nu e simpat. Vezi că teoria mea se învârte în jurul lui Tadeu. Cercul devine tot mai strimt.

— Nu cunoști încă toate indiciile! îi observă Holmes. — Ghimpele acesta despre care eu fără motive mai serioase cred că e otrăvit l-am scos din capul mortului; se vede și acuma urma. Hârția aceasta cu inscripția scurtă era pe masă și lângă ea măcuca aceasta. Cum se potrivește descoperirile noi cu teoria d-tale?

— Ele întăresc teoria mea, — răspuse detectivul gras. — Casa e plină de curioșități indice. Măciuca a adus-o Tadeu, iar dacă ghimpele e otrăvit, de ce nu l'ar fi putut folosi și Tadeu? Hârția se va fi pus pe masă pentru a seduce autoritățile. Singura întrebare la care se cere răspuns e cum a eșit? Foarte ușor, în tavan e o gaură».

Urcă și el scara și intra prin gaură în cabinetul ascuns. Peste câteva clipe ne strigă plin de bucurie că a descoperit ușa ce duce pe acoperiș.

«Lucruri de acestea mai descoperi și el — observă Holmes. — Câte odată are momente lucide. Păcat de...»

Athelney cobori din nou.

«Vedeți, domnilor, faptele reale sunt întotdeauna mai sigure decât teoriile. Părerea mea a fost confirmată. În acoperiș e o ușă întredeschisă.

— Eu am deschis-o!

— Cum? Într'adevăr? D-ta ai descoperit-o mai întâi? — Părea puțin cam contrariat. — N'are a face. Ne dovedește cum a scăpat Tadeu. — Domnule inspector.

— Porunciți! — răspuse o voce din coridor.

— Roagă-l pe dl Scholto să intre. — Domnule Scholto, e datoriu mea să te fac atent să fii precaut în răspunsurile d-tale, căci pot fi exploatate în defavorul d-tale. În numele reginei te arestez pentru crima asasinării fratelui d-tale.

— Nu v'am spus? — ne strigă Scholto, frământându-și mâinile și uitându-se disperat la noi.

— Nu-ți fie teamă, domnule Scholto, — îl liniști Holmes. — Cred, că mă pot obliga să dovedesc nevinovația d-tale.

— Să nu promiți prea mult, domnule teoretician — observă Athelney. — Poate va fi mai greu să-ți ții promisia, decât crezi.

— Grija mea!

Holmes tăcu un moment, apoi începu să zimbească.

«Nu voi răsturna numai acuzele false, ci și voi da numai decât și descrierea uneia dintre cele două persoane cari au fost ieri seara în camera aceasta. Am motive să crez că-l cheamă Ionathan Small. E un om necioplit, mic la statură, îi lipsește piciorul drept și are în schimb un picior de lemn. Cizma dela piciorul stâng are o talpă groasă în patru dungii și potcoave de fier. E de vârstă mijlocie, ars de soare și fost ocnaș. — Aceste puține îndrumări poate îți vor fi de folos; și încă una: să nu uiți că-i este rănită palma unei mâni. Celălalt om — Oha? Celălalt om? — îl întrebă Athelney plin de ironie, deși comunicările aceste precize îl supărau vădit.

— ... e un tip foarte ciudat! — continuă Holmes liniștit. — Am nădejde, că în curând te voi putea prezenta acestei perechi. Să-ți spun o vorbă, Watson».

Mă luă cu sine în coridor.

«Am uitat cu totul de adevăratul scop al venirii noastre aici.

— La aceasta mă gândeam și eu. Nu e cu cale ca domnișoara Morstan să rămână și mai departe în casa asta tristă.

— Nu. Trebuie s'o conduci acasă. Locuiește la doamna Cecilia Forrester în Camberwell, — nu e departe. Eu te voi aștepta aici, dacă vrei să mergem împreună acasă, — sau ești poate obosit?

— Câtuș de puțin. Până nu voi afla mai multe despre afacerea aceasta misterioasă n'am să odihnesc... cu toate că evinimentele de azi seară m'au impresionat adânc. Voi urma să-ți fiu tovarăș până la sfârșit, dacă am pornit amândoi la muncă.

— Prezența d-tale îmi va fi de mare folos! — îmi răspunse Holmes. — Impreună vom descurca afacerea, lăsându-l pe Iones pradă teoriei sale. După-ce vei fi condus-o pe domnișoara Morstan acasă, te rog să treci în strada Pinchin, numărul 3, nu departe de țarmul râului. De-a dreapta, în casa a treia e o negustorie de animale... Chiamă-l pe bătrânul Shermann și i spune-i că-l rog se-mi trimită numai decât pe Toby. Dumneata să-l aduci în trăsura în care vii.

(Va urma).

Poșta Administrației.

D-ului F. Doboș în B.-m. Am primit suma de 21 coroane, cu care ați achitat abonamentul pre anul 1907.

D-ului Augustin Pop în K. Sz. Cu preț redus nu trimitem ziarul.

D-ului Eugen Dredean în T. Restanța până la finea anului e 6 cor.

D-ului Liviu Popescu în R. P. In 14 Faur am primit 6 cor. iar în 2 Sept. 12 cor. Restanța până la finea a. c. 6 cor.

D-ului Petru Popoviciu în S. M. d. p. Trimiteți 18 cor. atunci sunteți achitat până la finea anului.

D-ului Teodor Catone în B. M. Abonamentul D-voastră a expirat cu finea luni November.

Dr. A. M. în Ny. Până la finea anului aveți o restanță de 8 coroane.

D-ului I. Gașa în A. Abonamentul D-voastră e achitat până în 1 Apr. 1908.

Economie.

Situația agricolă. În cursul săptămânei trecute au sosit din întreaga țară știri favorabile cari vădesc o îmbunătățire în situația semănăturilor. Timpul a fost pretutindeni prielnic dezvoltării, grăunțele aruncate în pământ răsar îndeobște bine.

Asociația regnicolară a agricultorilor unguri a dat la sfârșitul săptămânei trecute

publicității un raport asupra situației agricole din țară.

Din acest raport, alcătuit pe temeiul comunicărilor corespondenților economici ai Asociației însemnăm următoarele:

Arad în cele mai multe ținuturi ale comitatului Arad a ploaie binișor în cursul săptămânei trecute, timpul a fost călduros, e nădejde că semănăturile vor resări bine și se vor desvolta favorabil.

Becicherecul-Mare. Timpul a fost călduros, am avut ploi bune, cari au contribuit la îmbunătățirea situației semănăturilor, grâul începe a răsări, arăturile se prezintă verzi. Agricultorii sânt acum mai mulțumiți, doresc însă o zăpadă bună, ca astfel semănăturile fiind îndeajuns acoperite, se poată rezista gerului.

Debrețin. De câteva zile ploauă și e cald. Oradea Mare. Semănăturile târzii resar bine, timpul e prielnic dezvoltării lor.

Panciova. Semănăturile resar în împrejurări foarte favorabile, avem deja multe semănături frumoase.

Sîn-Miclăușul-Mare. Timpul din urmă a fost foarte schimbăcios, îndeobște prielnic dezvoltării semănăturilor. Acestea resar și se întăresc.

Sibiiu. Timpul e noros, umed, noaptea e puțin înghețat. Semănăturile în partea lor covârșitoare au răsărit. Agricultorii continuă cu lucrul de câmp.

Prețurile nutrețurilor se urcă.

Timișoara. Timpul e ploios și călduros, situația semănăturilor s'a îmbunătățit încâtva, deși până acuma au răsărit foarte puține.

Verșet. Timpul e foarte prielnic dezvoltării emănăturilor așa, că acestea au răsărit aproape pretutindeni.

Zenta. De câteva zile încoace plouă. Ziua e cald. Semănăturile de toamnă răsar bine.

Recolta Argentinei. Secerișul grânelor continuă în întreaga Argentina. Farmerii afirmă că calitatea grânelor e escelentă. In deobște se constatează în întreaga țară, că recolta din anul corent e foarte satisfăcătoare.

Ofertele de cereale sunt numeroasă și urgente, iar cererile europene n'insămnate astfel prețurile au căzut în mod simțitor.

Bursa de efecte. Situația în piața internațională de bani s'a înrăutățit în cursul săptămânei trecute. Circulația la bursa de efecte din Budapesta a fost minimală. Silințele unor speculanți de a mări circulația n'au succes, astfel cursurile valorilor au căzut săptămâna trecută. Acțiunile institutului austriac de credit s'au eținut cu 5—6 cor.

Cursurile valorilor locale s'au menținut, unele valori s'au vîndut chiar și cu prețuri urcate. Circulația în târgul efectiv a fost foarte restrânsă.

Rentele s'au eținut.

Valutele nu s'au schimbat.

La încheierea bursei au notat:

Acțiunile institutului de credit	Coroane
„ „ austriac vinde	631.50
„ „ ung.	752.25
„ băncii de escompt	475 —
„ soc. căilor fer. aust. ung.	670.25
Renta ung. de aur 4 proc.	111.20
„ „ coroane 4 „	93.10
„ austr. de aur 4 „	114.75
„ „ coroane 4 „	97 —
Scrisuri fonciare „Albina“	101 —
Napoleon'd'or (20 frauci aur)	19.24
mărci germane, aur	23.60
Galbeni austriaci și ungurești	11.43
Bilete germane 100 mărci	118 —
„ franceze 100 franci	96.20
„ italiene 100 lire	96.20
„ române 100 lei	94.15
Rublie rusești de hârtie	2.53

Cartelul fabricelor de mașini din Austria. Din Viena se vestește, că zece mari fabrici de mașini după îndelungate negocieri, și dese întreruperi, au izbutit în sfârșit a intra în cartel. Aceste zece fabrici au vîndut anual mașini în preț de circa 80 mi-

lioane coroane. Câteva fabrici mai mici probabil că va intra de asemenea în cartel. Biroul central va fi în Praga.

Prețurile cerealelor. În cursul săptămânei trecute prețurile cerealelor au căzut în toate piețele din străinătate.

În America grâul s'a eținut în săptămâna trecută cu 40 fileri, în Anglia, Belgia și Țările de jos cu 80 fileri de maja m. (100 kgr).

În Franța grâul și făina s'a eținut cu 25 fileri, în Germania grâul cu 1 cor. 30 fileri iar secara cu 60 fileri de maja m. (100 kgr.)

Ofertele de cereale din România, Bulgaria și Rusia se pot plasa deasemenea numai cu prețuri scăzute.

Cauza principală a scăderii prețurilor e recolta escelentă din Argentina.

În piața de cereale din Budapesta la începutul săptămânei trecute tendența în prețuri a fost fermă, spre sfârșitul săptămânei însă tendența, în urma timpului favorabil dezvoltării semănăturilor a devenit liniștită, prețurile spre cădere.

Circulația a fost în tot cursul săptămânei trecute foarte restrânsă, s'au vîndut abia 50.000 măji m. grâu.

Nou corespondent economic. Ministrul ungar de agricultură a numit corespondent economic pentru circumscripția Alibunar (com. Torontal) pe Petru M. Baba, locuitor în Seluş.

Prețurile cărnei în orașele din provincie. Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a dat la sfârșitul săptămânei trecute publicității prețurile cărnei în orașele din provincie. Din acestea însemnăm următoarele: (Prețurile sunt socotite de kilogram și în fileri).

	Carne de viță I	Carne de viță II	Carne de porc I	Carne de oaie II
Arad	160-142	200-160	160-140	110
Aradul Nou	136-128	160-152	128-120	100
Becicher.-M.	136-136	200-160	144-136	102
Bichiş-Ciaba	128-120	160-140	136- —	88
Oradea-Mare	128-112	180-160	160-144	96
Panciova	136-128	180-160	142-136	70
Sân-Micl.-M.	152-148	—	152-144	— 100
Sătmar	152-144	168-160	144-136	104
Verșet	130	— 180-	— —	— 100
Timișoara	165-	— 190-	— 140-	— —
Sibiiu	160-136	130-120	140-128	100

Prețurile spiritului. Spirit brut, darea neplătită 61.50—52.50, darea plătită, 160.50—161.50 cor.

Spirit rafinat, darea neplătită, în mare 66.50 — 65; darea plătită 165.50—165 coroane, în detail, darea plătită 167—50—168.50 cor.

Spirit denaturat în mare 56.50 57.— coroane în detail (barele) 58—59 coroane.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum.	26 cor.	40 fil.
„ „ „ „ mijl.	25	„	75 „
„ „ „ „ slab	24	„	95 „
Secară, „ „ dela	23.80	—	24.30
Orz, „ „ „	15.70	—	16.10
Cucuruz „ „ „	14.75	—	14.95
Ovăș „ „ „	16.65	—	17.40
Rapiță „ „ „	34.50	—	36.—

II.

Producte.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bani gata.

Unsoare de porc, dela	145 cor.	—	146 cor.
Slănină	109 „	—	114 „
Cartofi	4.30 „	—	5.30 „

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch) (Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— —	—	fileri kilogramu!
Tineri	126—128	„	„

Redactor responsabil:

GEORGE PLEȘOIANU.

„Octoih Bogat“

ediția II-a

CU LITERE LATINE

de

George Cătană

învățător

cuprinzând întreagă rânduiala a Vecerniei, Utreniei și Liturghiei, împreună cu glasurile, podobile, sfetlile învierii, polileul, pripelele și psalmii aleși, catavasiile, troparele, condacele, irmoasele, și pricesnele tuturor sărbătorilor precum și tipicul catavasiilor de peste tot anul.

Mai departe conține cântări de morți și un adaus bogat de rugăciuni trebuincioase fiecărui creștin, — întocmite pe sama bisericilor și a tuturor cântăreților mici și mari.

Se estinde pe **312** pagini, format mare, cu un tipar frumos și curat și pe o hârtie bună și fină.

Prețurile:

Legat simplu	2 Cor. 40 fil.
„ în pânză cu cruce aurită	3 „ —
„ jumătate în piele cu cruce de aur	4 „ —
„ întreg în piele căptușită, aurit foarte frumos și la margini, în cutie elegantă	7 „ —

La comanda să se adauge plus 20 fil. pentru porto.
Pentru trimiterea recomandată 45. fil.

Se poate comanda la administrația „Poporul Român“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

„Dar de Crăciun!“

TABLOUL DEPUTAȚILOR NAȚIONALIȘTI

Fotografiile foarte bine reușite ale celor 25 deputați din clubul parlamentar al naționalităților.

Mărimea tabloului: 32×42.

Prețul 1 cor. Prețul 1 cor.

Pentru pachetare și trimiterea cu poșta recomandată plus 60 fil.

Tabloul se poate comanda încadrat în ramă frumoasă. Lățimea ramei 10 cm. Prețul cu porto cu tot **5 cor. 92 fil.**

Ramă foarte frumoasă pentru ori care salon cu 4 cor. mai mult.

Un tablou admirabil în ramă foarte frumoasă care reprezintă pe

Un minunat tablou care reprezintă

Mihai Viteazul

Vinerea Mare

mărimea 42X52 cm. Lățimea ramei 10 cm. Prețul 5 cor., plus 92 fil. porto.

mărimea 50X65 cm. Lățimea ramei 10 cm. Prețul 6 cor., plus 92 fil. porto.

Se poate comanda la administrația „Pop. Rom.“, Budapesta, VII., István-ut nr. 11.

Săptămâna asta a apărut

DILETANTUL ROMÂN

INDIGITĂRI ȘI SFATURI
CUM SĂ JUCĂM TEATRU

SCRISE

IN UZUL SOCIETĂȚILOR DE DILETANȚI, AL REUNIUNILOR DE CÂNTĂRI CARE DAU REPRESENTAȚIUNI TEATRALE, PRECUM ȘI AL TUTUROR AMATORILOR JOCULUI SCENIC

DE

IOSIF VELCEAN

învățător în Reșița.

Cartea cuprinde **144** pag. Mărimea 8° mic.

Cartea e înzestrată cu **56** chipuri.

Prețul broșat 1 cor. Legat în pânză cor. 1'60.
Portoul poștal 10 fil.

Se poate comanda la administrația „Pop. Rom.“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

Dar de Crăciun pentru copii

Biblioteca copiilor, volum cu povești, foarte luxos ilustrate.

Au apărut până acum:

Robinson Crusoe	Lei 1'50
Fetița cu bonetul roșiu	„ 1'50
Basme alese	„ 1'50
Din lumea copiilor	„ 1'50
Jucăriile lui Titi și ale Mimi	„ 1'50
Bunădimineața lui Moș Ajun	„ 1'50
Animalele domestice, cu ilustrațiuni și versuri, foile gros cartonate indestructibile	„ 2'—
ABC, învățăm să citim (nou)	„ 1'50
Invață să socotești, dacă vrei să nu greșești. Carte cu ilustrațiuni instructive de calcul, cartonată	„ 2'50
Povestea celor doi sbârliși, cartonată	„ 1'50
A fost odată...! Povești alese. Un volum mare cu ilustrații (nou), cartonată	„ 2'50

De toate pentru copilășii noștri, ilustrat, cartonată	Lei 3'—
Robinson după Foë, bogat ilustrat, traducere de R. Rosetti, cartonată	„ 3'—
Idem fără ilustrație, cartonată	„ 1'50
Din Una mie și una noapți cartonată	„ 3'—
Copiii la țară, o poveste veselă. Un volum mare, foarte bogat ilustrat (nou), cartonată	„ 3'—
Florini Al.: Povești populare, cartonată	„ 2'—
Iosif Sf.: A fost odată, cartonată	„ 1'50
Smara: Corbul cu pene de aur, povești, ilustrat, cartonată	„ 2'50
Speranția Th.: Pentru toți copiii, frumos ilustrat, cartonată	„ 2'50

Biblioteca copiilor (ediția „Luceafărului“ Sibiiu):

Volumul I.	Cor. 1'60
„ II.	„ 1'60
„ III.	„ 2'—

Se poate comanda la administrația „Poporul Român“, Budapesta, VII., István-út nr. 11.

